

Корягін М. В.

д.е.н., професор,

Львівський торговельно-економічний університет

Чік М. Ю.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку,

Львівський торговельно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ LEAN ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У сучасних умовах господарювання питання організації lean обліку на підприємстві набуває все більшого значення, відповідно, бухгалтери стають тими професіоналами, які повинні удосконалити організацію обліку на підприємстві, якщо приймуть і зрозуміють lean трансформацію обліку як системний підхід щодо оптимізації витрат на ведення обліку на підприємстві.

Головне завдання менеджменту і працівників облікового апарату підприємства, що використовують lean ідею (безперервне поліпшення та вдосконалення) полягає в використанні внутрішнього потенціалу та інтелектуальних здібностей співробітників, націлених на вдосконалення методів організації обліку, з метою оптимізації витрат на ведення обліку на підприємстві на підприємстві. При цьому, необхідно чітко розділити елементи дій бухгалтерів в операціях, процесах і системах на:

1. Дії, що додають корисної цінності облікової інформації для кінцевого користувача (внутрішнього і зовнішнього).

2. Дії, що не додають цінності обліковій продукції. Хто як не самі бухгалтери, щодня, які вчиняють дії по формуванню облікової інформації знають, як можна удосконалити методи організації обліку. Головне завдання lean обліку полягає в тому, щоб допомагати і заохочувати ініціативних працівників в розробці і впровадженні вдосконалених методів організації обліку, а також і навчати інших працівників новим методам. Таким чином, на підприємстві бухгалтери вдосконалюють існуючі облікові стандарти як на нормативно-правовому рівні, так і на організаційно-технологічному рівні, що в свою чергу відображається на зростанні ефективності організації обліку та формування інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Зміна облікових стандартів в свою чергу веде до вдосконалення організаційно-управлінських систем. Кінцева мета вдосконалення полягає в перетворенні звичних лінійно-функціональних організаційно-управлінських систем «типового» обліку в інноваційні матричні організаційно-управлінські системи «lean» обліку. Тобто створення інноваційних організаційно-управлінських систем з організації обліку, які б максимально задовільнили потреби споживачів облікової інформації. Але для того що б створити середовище, яке формує економічно-обґрунтовану та ефективну облікову інформацію необхідно вже на початкових етапах організації «lean» зрозуміти, що таке неякісна організація обліку на підприємстві із значними витратами, а саме:

- відсутність облікової політики (від якої залежить майбутні підсумкові показники фінансової звітності підприємства);

- недооформлення первинних документів та наявність зайвих первинних документів (на кожну фактично здійснену господарську операцію повинен бути єдиний первинний документ з усіма обов'язковими реквізитами);

- побудова облікового апарату за принципом лінійно-функціональних організаційно-управлінських систем (перевага надається інноваційно-матричним організаційно-управлінським системам «lean» обліку);

- зайва або неправильна обробка (виготовлення продукції, яка за якістю перевершує наявну продукцію, тому ще невідома для покупця; або занадто тривала обробка продукції із-за не якісного обладнання або низької кваліфікації працівника);

- «паралітичний» аналіз господарських операцій на кожній обліковій ділянці (необхідне постійне покращення організації обліку відповідно до особливостей діяльності не тільки національних облікових систем, а й міжнародних);

- «штучне» розширення облікового апарату (у більшості випадків значна кількість облікових працівників є причиною зростання витрат на організацію обліку, у першу чергу, в частині оплати заробітної плати та внесків на соціальне страхування).

Саме в створенні організаційно-управлінської системи з організації обліку, в якій відсутні риси неякісної організації обліку і полягає головний сенс парадигми «lean обліку». Усунення перерахованих вище видів неякісної організації обліку дозволяє реалізувати головну мету будь-якого підприємства по оптимальному задоволенню потреб споживачів або створення додаткової економічно цінної інформації для кінцевого споживача:

- високої економічної обґрунтованості;
- з низькими витратами;
- «точно в строк»

Тому інноваційні матричні організаційно-управлінські системи «lean» обліку вимагають від менеджменту абсолютно нового підходу до системи організації і постановки організації обліку витрат з мінімальними витратами. Оскільки застосовувані на підприємствах застарілі, традиційні системи організації обліку спрямовані не на внутрішнього споживача, основне завдання якого є займатися постійним зниженням витрат, з метою отримання високого матеріального заохочення, а на зовнішнього споживача (податкові та контролюючі органи). Таким чином, існуючі на підприємствах системи організації обліку, для працівників бухгалтерської служби не мають ніякого практичного обґрунтування для подальшої їх оптимізації, оскільки значна ускладненість та громіздкість організації обліку, що призводить до зростання витрат несе в собі значне інформаційне наповнення, значна кількість якого є прерогативою постійного інтелектуального навантаження працівників облікового апарату.

Література:

1. Brian H. Maskell. Lean Accounting: What's It All About? / H. Brian Maskell, L. Bruce Baggaley : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leanaccountingsummit.com/LeanAccountingDefined-Target.pdf>.

2. Brian H. Maskell. Lean Accounting Elevator Speech / H. Brian Maskell : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.maskell.com/lean_

[accounting/subpages/lean_accounting/elevator_speech.html](#).